

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Klasické gymnázium Modřany, s.r.o.

Adresa: Rakovského 3136/II, Praha 4

Identifikátor školy: 600 005 267

Termín konání inspekce: 6. květen – 11. květen 2004

Čj.:	01 0373/04-5210
Signatura:	oa4zx344

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve studijním oboru 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné, 79-41-K/601 Gymnázium – všeobecné a 79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné v předmětech český jazyk a literatura, základy společenských věd, matematika, biologie a fyzika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve studijním oboru 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné, 79-41-K/601 Gymnázium – všeobecné a 79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné v předmětech český jazyk a literatura, základy společenských věd, matematika, biologie a fyzika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- průběhu a výsledků vzdělávání ve studijním oboru 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné, 79-41-K/601 Gymnázium – všeobecné a 79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné v předmětech český jazyk a literatura, základy společenských věd, matematika, biologie a fyzika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Klasické gymnázium Modřany, Praha 4, Rakovského 3136/II je společnost s ručením omezeným, jejímiž zřizovateli jsou Mgr. Věra Kremrová, Palmelova 14, 143 00 Praha 4, Mgr. Věra Rousková, Vokrojova 4, 140 00 Praha 4 a Mgr. Miroslav Rousek, Vokrojova 4, 140 00 Praha 4. Na základě Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 24 769/01-21 s účinností od 1. září 2001 škola realizuje tyto studijní obory:

1. 79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné, studium denní, délka studia: 4 r.
2. 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné, studium denní, délka studia: 8 r.
3. 79-41-K/601 Gymnázium – všeobecné, studium denní, délka studia: 6. r.

Škola dle zřizovací listiny na základě „Smlouvy o nájmu nebytových prostor“ ze dne 31. března 2003 sídlí v budově ZŠ, Rakovského 3136, Praha 4.

V letošním školním roce studuje ve škole celkem 491 žáků ve 25 třídách, z toho ve čtyřletém denním studiu 120 žáků (5 tříd), v šestiletém denním studiu 159 žáků (8 tříd) a v osmiletém denním studiu 212 žáků (12 tříd). Povolená kapacita dle výše uvedeného rozhodnutí je 600 žáků.

Škola ve dvou speciálních třídách nižšího stupně gymnázia umožňuje studium žákům se specifickými vzdělávacími potřebami, kteří jsou pak ve vyšších ročnících na základě doporučení psychologů integrováni do jednotlivých tříd.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Za devět let existence gymnázia se podařilo vedení školy vytvořit poměrně stabilizovaný pedagogický sbor. Ve skladbě úvazků se snaží o uplatňování systému „nižšího a vyššího gymnázia“ (4 + 4), kde na nižším stupni vyučují zejména učitelé s aprobační pro 1. cyklus, kteří se dobře orientují v problematice práce se žáky plnicími na víceletém gymnáziu povinnou školní docházkou. Ze sledovaných předmětů je výuka českého jazyka a literatury a biologie zajištěna plně aprobovanými vyučujícími. Fyziku vyučuje šest učitelů, z nichž pouze jeden nemá pedagogickou způsobilost. Z devíti vyučujících matematiky nesplňují podmínky dané vyhláškou tři vyučující, kteří jsou absolventi VŠ příbuzného směru a nemají pedagogické vzdělání. Základy společenských věd, občanskou výchovu a společenskovední seminář vyučují dvě učitelky plně aprobované, dvě s pedagogickou způsobilostí a dvě studentky VŠ příslušného směru. Aprobace, odbornost a zkušenosti učitelů jsou vhodně využívány při tvorbě úvazků. Kvalita výuky je v některých případech ovlivňována odchody mladých učitelů v průběhu školního roku. Tento problém pak musí být řešen vedením školy operativně

a někdy i za cenu ústupků, které mají vliv na úroveň výchovně-vzdělávacího procesu. Funkci výchovného poradce vykonává ředitelka školy, která splňuje předepsanou kvalifikaci.

Struktura členění školy je přehledně zachycena ve schématu „Organizační řád a struktura řízení Klasického gymnázia Modřany“, ve kterém jsou jednoznačně delegovány pravomoci zástupců ředitele, předsedů oborových komisí, školního poradenského centra a náplně práce ostatních pracovníků školy. Přestože v daném dokumentu jsou pravomoci definovány jednoznačně, chybí zpětná vazba zejména ve vztahu předsedů oborových komisí a zástupců ředitele, a to v oblasti kontroly plnění učebních osnov. Jak vyplývá z předložených tematických plánů a zápisů v třídních knihách, nejsou v některých předmětech (český jazyk a literatura, základy společenských věd, fyzika) v plném rozsahu odučeny některé tematické celky základního učiva. Přestože garanty tvorby a plnění tematických plánů jsou předsedové oborových komisí, tak tuto skutečnost nezaznamenali a ani ji ve spolupráci se zástupci ředitele školy neřešili.

Přenos informací uvnitř školy je zajišťován zejména „týdenními plány práce“, ve kterých je upřesňován a aktualizován roční plán školy a jeho přílohy. Na problémy, které se vyskytují během roku, jsou pak učitelé upozorňováni „rozhodnutím ředitelky školy“. Z předložených zápisů z pedagogických rad vyplývá, že je zde věnována pozornost zejména výsledkům vzdělání a výchovy a organizačním záležitostem a vedení školy přikládá jejich jednání velkou váhu.

Kontrolu výchovně-vzdělávacího procesu vykonává zejména ředitelka školy a její zástupci. V interním dokumentu školy „Plán hospitací“ jsou přesně vymezeny všechny základní sledované jevy jak ve výuce, tak v dalších oblastech kontrol. Některé pravomoci jsou delegovány i na předsedy oborových komisí. V dokumentu jsou dále jasně stanoveny termíny plnění i obsah kontrol, konkrétní určení zodpovědnosti a opatření při zjištění nedostatků. Přestože je kontrolní činnost administrativně přesně ošetřena, ve svém důsledku není zcela funkční (viz fyzika).

Začínající a nově příchozí vyučující mají určeny své uvádějící učitele, kteří jim poskytují metodickou pomoc a korigují jejich případné nedostatky. Na základě plánu hospitací konají u těchto vyučujících zástupci ředitele školy hospitace tak, aby v případě zjištěných nedostatků mohla být včas učiněna nezbytná opatření. Přesto práce některých začínajících učitelů nedosahuje patřičné úrovně. Velkou pozornost proto vedení školy věnuje oblasti plánování

lidských zdrojů. Využívá zejména skutečnosti, že studenti některých fakult plní na škole pedagogickou praxi a vytipovává mezi nimi budoucí schopné učitele.

Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků je ze strany vedení školy přikládána mimořádná pozornost a podpora. Výsledkem je vysoký počet učitelů, kteří se v letošním školním roce zúčastnili řady kurzů, seminářů a přednášek z nabídky vzdělávacích agentur a dalších institucí a zvyšují si tak odbornost vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům a zaměření školy.

Na závěr školního roku na základě analýzy hospitací a sebehodnocení učitelů provádí vedení školy pohovory s vyučujícími, jejichž závěry využívá pro další plánování jejich profesního růstu.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Gymnázium sídlí v budově společně se ZŠ Rakovského. V rozsáhlém komplexu má k dispozici 30 učeben, z toho je 5 pro méně než 20 žáků. Pro výuku výpočetní techniky jsou 2 učebny vybaveny 24 počítači s připojením na internet. Některé kmenové učebny jsou zařízeny jako učebny odborné (biologie, zeměpis atd.). Většina tříd je vybavena zpětnými projektory, videa spolu s televizemi jsou zabudována v mobilních skříňkách a jsou tak k dispozici vždy pro několik blízkých učeben. V přízemí budovy jsou prostorné žákovské šatny s uzamykatelnými skříňkami. Škola vhodně využívá rozsáhlé chodby, kde rozmístila sedací nábytek, který slouží žákům k relaxaci během přestávek.

Pro výuku českého jazyka a literatury a základů společenských věd slouží učitelům mobilní videotechnika. Pro další materiální podporu výuky mají k dispozici standardní vybavení – odbornou literaturu, nosiče zvuku a obrazu (pro prezentaci uměleckého nebo odborného textu), v nižších třídách jsou umístěny nástěnné gramatické mapy. Žáci i učitelé mohou využívat služby školní knihovny. Výuka biologie probíhá v učebně biologie, ve které je umístěn zpětný projektor a z učebních pomůcek nástěnné obrazy, ukázky živých a neživých přírodnin, mikroskopy a odborná literatura (část učebních pomůcek je také uložena v přilehlém kabinetu biologie). Množství pomůcek je dostačující a umožňuje plnit učební osnovy včetně laboratorních cvičení. K výuce matematiky a fyziky jsou k dispozici základní učební pomůcky (soubory modelů těles, folie ke zpětnému projektoru, soupravy pro optiku, elektřinu aj.). Odborná učebna fyziky je vybavena elektrickým rozvodem do pracovních stolů a zpětným projektoem, video se na výuku přivazuje dle potřeby.

Žákům plnicím povinnou školní docházku poskytuje škola učebnice zdarma. Výjimku tvoří pracovní sešity, M-Fy-Ch tabulky, zeměpisné a dějepisné atlasy a jiné nadstandardní knihy a druhá sada učebnic, které jsou poskytovány za úhradu. Ostatní žáci hradí učebnice plně s tím, že jim mohou být na základě závazné objednávky všechny tituly zabezpečeny školou na začátku školního roku.

Vybavení učebními pomůckami a audiovizuální technikou je na dobré úrovni a dle finančních možností školy probíhá jejich další doplňování, rozšiřování a modernizace. Jejich rozsah i množství ve všech hospitovaných předmětech umožňuje naplnění platných učebních osnov. Veškeré materiální zdroje jsou ve většině využívány účelně a efektivně

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Studijní obory uvedené v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 24 769/01-21 ze dne 17. září 2001: 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné, 79-41-K/601 Gymnázium – všeobecné a 79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné jsou ve škole realizovány celkově ve 25 třídách.

Vzdělávací program studijního oboru 79-41-K (801, 601, 401) Gymnázium je ve školním roce 2003/2004 realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Škola se řídí platnými učebními dokumenty pro gymnázia schválenými MŠMT s platností od 1. 9. 1999, tj. generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem čj. 20 594/99-22 ze dne 5. 5. 1999 a učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem čj. 20 595/99-22 ze dne 5. 5. 1999 a učební osnovy čj. 20 596/99-22 ze dne 5. 5. 1999. Ředitelka školy využila své pravomoci a posílila výuku předmětů tak, aby naplnila všeobecné zaměření gymnázia. V rámci svých kompetencí žákům škola nabízí dostatečné množství volitelných předmětů. Z kontroly třídních knih a rozvrhu hodin vyplývá, že výuka sledovaných předmětů není v souladu s platnými učebními dokumenty, stanovené týdenní hodinové dotace v oktávách A, B, C, D nesouhlasí s učebním plánem. V těchto třídách se v letošním školním roce vyučovalo týdně 27 hodin místo předepsaných 31 hodin. Povinná dokumentace školy je vedena s dílčími nedostatky, v některých případech průkazně nezachycuje průběh a výsledky vzdělávání (zápisy v třídních knihách).

Vyučování není plně v souladu s učebními dokumenty.

Vedení školy provádí kontrolní činnost zejména formou hospitací (s následným vyhodnocením) a pravidelnou kontrolou povinné dokumentace. Při sledování realizace učebních osnov vychází z tematických plánů, které obsahují časové rozvržení učiva. Primární kontrolu provádějí předsedové oborových komisí, kteří s výsledky seznamují vedení školy. Jejich činnost je značně formální. Přestože se realizovaná výuka v českém jazyce a literatuře, základech společenských věd a fyzice rozchází dle zápisů v třídních knihách v několika případech s tematickými plány nebo platnou učební osnovou, nebylo na tuto skutečnost z jejich strany vedení školy upozorněno a do doby konání inspekce nebyla přijata žádná opatření.

Kontrola naplňování osnov není účinná.

Předložený rozvrh hodin splňuje podmínky příslušné vyhlášky i psychohygienická hlediska. Školní řád je vyvážený, zahrnuje práva i povinnosti žáků, obsahuje však některé nepřesné formulace („komisionální zkouška“). Škola rodičům na začátku školního roku poskytuje písemné informace o organizaci školního roku. Další informace mohou rodiče mimo jiné získat v době konzultačních hodin, které mají jednotliví vyučující pravidelně každý týden nebo kdykoliv po předchozí telefonické domluvě a při třídních schůzkách. Prezentace na veřejnosti zahrnuje širokou škálu činností - škola vlastní webové stránky, vydává brožury, organizuje „Dny otevřených dveří“ atd. Informační systém je neformální a celkově funkční. Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2002/2003 podává dostatečné informace o škole.

Dalšími aktivitami školy je pořádání divadelních představení, výstav, zahraničních zájezdů, soutěží.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Funkci výchovné poradkyně zastává ředitelka školy, která má odpovídající vzdělání. Úzce spolupracuje se speciální pedagožkou a školní psycholožkou a zaměřuje se hlavně na koordinaci jejich práce. Zvýšená pozornost je věnována žákům se specifickými vzdělávacími potřebami (individuální studijní plány, průběžný monitoring jejich školních výsledků, možnosti integrace). Další oblastí výchovného poradenství je prevence sociálně-patologických jevů. Žákům jsou nabízeny možnosti aktivního využívání volného času, negativním projevům chování ve škole je věnována náležitá pozornost. Nedaří se dosud úspěšně řešit vysokou absenci žáků zejména ve vyšších ročnících.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře a literárním semináři

Sledované předměty vyučuje devět učitelů, všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou. Z provozních důvodů proběhly hospitace u osmi. Rozdílná kvalita jednotlivých hodin je dána mírou jejich pedagogických schopností a odborných znalostí.

Předmět český jazyk a literatura je vyučován v souladu s učebním plánem, literární seminář je vyučován jako povinně volitelný v posledním ročníku. Všichni učitelé mají vypracované tematické plány, v několika případech se s nimi konkrétní výuka zcela rozchází. V jednom případě nastal obsahový nesoulad probíraného učiva u dvou učitelů, kteří vyučují paralelní třídy. Zápisy v třídních knihách jsou často velmi obecné, takže není možné vždy zjistit, zda jsou naplňovány osnovy v celém rozsahu (zejména v mluvnici ve vyšších ročnících). Maturitní otázky věnují velký prostor literárnímu učivu, komunikativní složka je zastoupena okrajově.

Přestože učitelé mají k dispozici audiovizuální techniku a didaktické pomůcky, ve sledovaných hodinách byly použity pouze namnožené texty, případně jazykové a literární příručky nebo literární ukázky. V jednom případě byla názornost výuky negativně ovlivněna absencí vhodného uměleckého textu.

Výuka respektuje věková specifika žáků, na nižším stupni (prima – kvarta) byli zohledněni i žáci se specifickými vzdělávacími potřebami. V těchto ročnících probíhá výuka v rovině interakce učitel – žák, žáci jsou vedeni k aktivitě a samostatnosti (práce s jazykovými a literárními příručkami v primě), činnosti se střídají. V tercii, která vznikla integrací žáků osmiletého a šestiletého programu, byla hodina velmi dobře vedena po metodické stránce, ovšem svou náročností nepřesáhla požadavky základní školy. Na vyšším stupni (kvinta – oktáva) je kvalita výuky určována pedagogickými a odbornými schopnostmi jednotlivých učitelů. Na jedné straně byly hodiny s promyšlenou strukturou, funkčně byla využita samostatná a skupinová práce, žáci rozvíjeli své komunikační schopnosti. Na druhé straně však některé hodiny byly vedeny frontálně, žáci byli pouze pasivními posluchači, chyběla zpětná vazba, hodiny neměly promyšlenou stavbu. Objevily se i drobné odborné nepřesnosti. Literární seminář vedou dva zkušení a odborně erudovaní učitelé. Jeho náplní je jednak příprava na maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury, jednak práce s uměleckým textem. Žáci jsou vedeni k aplikaci teoretických poznatků na konkrétní díla.

Motivačně působí na žáky zejména osobnost učitelů, jejich schopnost zaujmout je pro učivo a ukázat možnosti jeho využití. Ne všichni učitelé jsou toho schopni ve stejné míře, tomu odpovídalo i pracovní zaujetí v jednotlivých třídách. Vztah ke kultuře a jazyku je u žáků pěstován návštěvami divadelních a filmových představení (ve škole pracuje Klub mladého diváka), žáci jsou podporováni v účasti na různých soutěžích (např. vlastní tvorba, recitace).

Všichni učitelé vystupují vůči žákům korektně a přátelsky, ve třídách panuje příznivé klima. Ne vždy však měli žáci možnost rozvíjet své komunikační dovednosti. Diskuse, vzájemné hodnocení a sebehodnocení se uplatnily jen v malém počtu hodin.

Žáci jsou hodnoceni na základě ústních a písemných výkonů. Předmětová komise stanovila na začátku školního roku penzum písemných výstupů (kontrolní diktáty, slohové práce), učitelé si tento ukazatel přizpůsobují podle aktuálního stavu třídy. V případě slohových prací byla v jedné třídě zcela opominuta formální stránka a výsledky byly mírně nadhodnoceny. Sledované ústní zkoušení svým rozsahem odpovídalo požadavkům osnov, klasifikace byla objektivní a vždy zdůvodněná.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře a v literárním semináři jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v základech společenských věd a společenskovedním semináři

Týdenní hodinová dotace základů společenských věd (dále jen ZSV) je v souladu s učebním plánem gymnázia (v kvintě a sextě jedna hodina, ve septimě a oktávě dvě hodiny). Na ně pak v septimě a oktávě navazuje volitelný předmět – společenskovední seminář s dvouhodinovou týdenní dotací. Učivo těchto předmětů mají jednotliví vyučující rozpracované do tematických plánů. Z jejich obsahu a ze zápisů v třídních knihách, které mají velice nízkou vypovídající hodnotu, vyplývá, že základní učivo předepsané osnovami není v celém rozsahu probíráno. Rozdílný přístup je i v koncipování programu společenskovedního semináře. Zatímco jeden seminář vhodně doplňuje a rozšiřuje učivo ZSV, druhý je zaměřen pouze na opakování základního učiva. Vzhledem k provozním důvodům školy nebyly hospitovány hodiny občanské výchovy a hospitace ZSV a společenskovedního semináře se uskutečnily jen u tří učitelek. Maturitní otázky jsou vhodně koncipovány, neobsahují však všechna osnovami předepsaná témata.

ZSV a volitelný předmět společenskovední seminář vyučují na škole čtyři učitelky, z nichž dvě mají pedagogickou i odbornou způsobilost a dvě jsou studentkami VŠ daného zaměření. Nedostatek jejich pedagogické zkušenosti negativně ovlivnil úroveň hospitovaných hodin.

Přestože pro výuku těchto předmětů mají vyučující k dispozici jak odbornou literaturu, tak audiovizuální techniku a žáci učebnice, k materiální podpoře výuky nebyly žádné didaktické pomůcky použity. Výjimku tvořila hodina společenskovedního semináře, kde výuka byla založena na práci s odbornou literaturou.

Mezi sledovanými hodinami byly výrazné rozdíly způsobené zejména pedagogickou erudicí a přístupem jednotlivých vyučujících. U učitelek s krátkou pedagogickou praxí převládala prezentace velkého množství informací doplněná popřípadě řízeným rozhovorem a průběžným zápisem poznámek. Žáci neměli dostatek prostoru k rozvoji komunikace, formulaci názorů a často chyběla zpětná vazba – práce se získanými informacemi. Na druhé straně u zkušené vyučující byla hodina vhodně členěna, dynamicky se střídaly jednotlivé metody a tempo práce. Nesporným kladem bylo maximální využívání mezipředmětových vztahů a zapojování informací do širšího kontextu.

Rovněž úroveň motivace byla rozdílná, podle osobnostních předpokladů a zkušeností učitelek. V hodinách, kde převládala verbální činnost učitelek nad vlastní tvořivou prací žáků, nejsou žáci dostatečně motivováni a s tím souvisí jejich postupná ztráta aktivity. V hodinách, kde byly využívány mezipředmětové vztahy, návaznost na již upevněné učivo a učivo prezentováno atraktivní a pro ně přiměřenou formou, byli žáci po celou dobu aktivní a projevovali zájem o probíranou problematiku.

Výše uvedenými skutečnostmi byla ovlivněna i úroveň vzájemné komunikace. Přestože ve všech třídách vládlo příjemné klima a byla respektována pravidla vzájemné komunikace, ve většině hodin nebyl dán žákům dostatek prostoru pro prezentaci vlastních myšlenek a pro rozvoj jejich komunikativních dovedností.

Žáci jsou hodnoceni na základě ústního a písemného zkoušení. Průběžné hodnocení v hodině, které má výrazně motivační charakter, se uplatňuje pouze ojediněle. Výkony žáků byly hodnoceny převážně formálně na konci hodiny, někde hodnocení chybělo zcela.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v základech společenských věd a společenskovědním semináři jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů matematika a fyzika

Učivo matematiky předepsané učební osnovou mají učitelé zpracované v tematických plánech s časovým rozvržením učiva, které ale nebylo v některých třídách dodrženo a výuka byla zpožděna (např. sexta C, septima B, E – v době inspekce probíráno učivo plánované na březen). Při zpracování tematických plánů ve fyzice nebyla respektována učební osnova a některé kapitoly povinného učiva nebyly do výuky zahrnuty vůbec (např. Optika, Fyzika mikrosvětla) a výuka byla v některých třídách zpožděna (např. sexta C – probíráno učivo plánované na březen, tercie A, D učivo plánované na únor). V tomto školním roce jsou realizovány tři skupiny semináře a cvičení z matematiky (septima, oktáva) a seminář z fyziky a chemie pro žáky septimy. Maturitní témata z matematiky se soubory příkladů odpovídají požadavkům učebních osnov, z fyziky nejsou koncipovány optimálně (nezahrnují učivo v celém rozsahu a nízká náročnost není ve shodě s gymnaziálním vzděláním).

Matematiku vyučuje devět vyučujících, pět plně aprobovaných, jeden s pedagogickou kvalifikací, tři bez odborné a pedagogické způsobilosti. Fyziku vyučuje šest učitelů, pět je plně kvalifikovaných, jeden pouze s odbornou způsobilostí. Chybějící aprobovanost učitelek se ve výuce neprojevila, jejich hodiny byly velmi dobře připravené a promyšlené po stránce odborné i metodické. U dvou učitelů, z nichž jeden je plně kvalifikovaný, bylo učivo matematiky i fyziky interpretováno někdy až chaoticky, vyskytovaly se nepřesnosti v odborné terminologii a v jejich výuce se projevila absence didaktických zásad.

V některých sledovaných hodinách se pracovalo s učebnicemi a s pracovními listy, byl využit zpětný projektor a ve fyzice byly předvedeny i demonstrační pokusy.

Společnou charakteristikou hodin matematiky v primách až kvintách a jedné oktávě byla pracovní atmosféra, aktivní činnost žáků při samostatné i skupinové práci se stálou kontrolou učitelek, jejich vlídný přístup a motivační hodnocení. Zadávané úkoly odpovídaly věku žáků, náročnost se postupně zvyšovala, funkčně byly využity učebnice a pracovní listy. Žáci byli vedeni k řešení problémových úloh a zdůvodňování svých tvrzení. Frontální metoda výuky matematiky v sextě až oktávě, nové učivo předávané faktograficky bez zdůraznění návaznosti na učivo dříve probírané, řešení i velmi jednoduchých příkladů převážně jen učitelem na tabuli, vedlo žáky k pasivitě, využití času nebylo efektivní, otázky na porozumění učiva byly formální, chyběla zpětná vazba.

Výuka fyziky byla sledována v kvartě až septimě (nepřítomnost vyučujících primy až tercie). V kvartě a kvintě žáci pracovali samostatně i ve skupině, řešili problémové úlohy. Byli motivováni pozitivním hodnocením a měli vytvořen prostor k diskusi. Byla konána laboratorní cvičení (zápisy v TK). V sextě a septimě vzhledem k frontální metodě a převážně jednostrannému toku informací od učitelů k žákům byla jejich aktivní účast na výuce minimální, zájem vzbudil jen demonstrační pokus. Nepromyšlené a nevhodně formulované otázky žáky spíše odradily. Do doby inspekce nebyla konána laboratorní cvičení.

Aktivita žáků byla ve sledovaných hodinách matematiky a fyziky u učitelek velmi dobrá, u učitelů malá, protože žákům ani nevytvořili prostor pro aktivní učení. Ve fyzice je motivačně využíváno exkurzí a návštěv na MFF UK (ukázky demonstračních pokusů). Někteří žáci se účastní matematické a fyzikální olympiády a Pythagoriády.

Přístup všech vyučujících k žákům byl vlídný, ale někteří je svým verbálním projevem příliš nezaujali. Komunikativní schopnosti a dovednosti žáků rozvíjely pouze učitelky.

Znalosti žáků učitelé prověřují převážně formou písemnou (testy, krátké prověrky, tematické písemné práce). Žáci paralelních tříd píší srovnávací písemné práce z obou předmětů, které jsou vyhodnocovány. Domácí úkoly jsou zadávány nepravidelně (na nižším stupni podstatně více).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů matematika a fyzika jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v biologii

Předmět je vyučován v souladu s učebním plánem podle vypracovaných časově-tematických plánů a učebních osnov, které jsou dodržovány (obsahují i náměty laboratorních cvičení). V septimě a oktávě je zřízen seminář z biologie, jehož náplní (dle tematických plánů) jsou především základní praktická cvičení z anatomie a fyziologie člověka, exkurze (mineralogická, patologická klinika atd.) a odborné přednášky vedené pozvanými experty. Učitelé připravují a organizují školní kolo biologické olympiády (kategorie A, B, C, D). Žáci oktáv píší dvouhodinové testy (CERMAT) zahrnující obsah celého učiva s následným vyhodnocováním a porovnáváním s předchozími testy. Maturitní témata obsahují rozsah učiva daný osnovami včetně doprovodných materiálů (kromě osmiletého studia – absence témat geologických disciplín). Sledovaná výuka měla vždy stanoveny konkrétní cíle, se kterými byli žáci na začátku jednotlivých hodin seznámeni. Obsah učiva navazoval na předcházející témata.

Předmět vyučují tři učitelé splňující kvalifikační předpoklady, z nichž však pouze jedna učitelka má mnohaleté pedagogické zkušenosti. Další dva učitelé vzhledem ke kratší době praxe (3 – 4 roky) i přes výrazné zaujetí pro předmět a dobrou odbornou úroveň mají určité rezervy v organizaci a metodickém vedení hodin.

Sledovaná výuka probíhala v biologické učebně průměrně vybavené učebními pomůckami, které byly spolu s pracovními listy funkčně využity vzhledem k cílům výuky (atlasy, karty ptáků, zpětný projektor apod.).

Vnitřní členění hodin je převážně klasické, někdy však byla struktura vyučovací jednotky nevyvážená (nepřiměřená délka zkoušení, akcentace nedůležitého učiva – např. téma optický klam). Dominantním znakem je využívání frontálních metod práce prokládané řízeným rozhovorem se žáky. Jiné, efektivnější formy motivující žáky byly použity méně (i tam, kde byl malý počet žáků). Při ojediněle zařazené skupinové výuce (sexta) výrazně stoupl jejich zájem

i aktivita. Učitelé občas využívají mezipředmětové vztahy, dbají na ekologické aspekty

a vycházejí z dosavadních životních zkušeností jak svých, tak žáků. V některých případech byly rezervy ve zpětné vazbě při ověřování probraného učiva, v přílišných podrobnostech a někde naopak v menším množství i náročnosti učiva. Pouze někteří žáci mají dobré komunikační schopnosti (např. prezentace zpracovaného referátu v oktávě) a běžně pracují s informačními zdroji při přípravě seminárních prací. Část žáků však zůstává při výuce pasivní, učitelé je nemotivují k souvislejšímu projevu.

Ve sledovaných laboratorních cvičeních byl kladen důraz na poznávání přírodnin a praktických ukázek. Výrazným pozitivem v jejich průběhu byla návaznost a dokončení úkolů zadaných žákům na škole v přírodě. Učitelka neustále žáky obcházela a kontrolovala provádění zadaných úkolů. Průběh cvičení byl, i přes snahu učitelky, mírně chaotický a nepřehledný. Formální stránce záznamů není věnována patřičná pozornost (pracovní listy).

Žáci byli ve výuce občas motivováni vedenou diskusí s odkazy na mezipředmětové vztahy (zeměpis) a využití znalostí. Inspirovujícím motivačním prvkem je pravidelné zařazování laboratorních cvičení, kde žáci vyvozují závěry na základě vlastních případně skupinových poznatků (pokus, pozorování). Celkový zájem žáků a jejich aktivita byly v jednotlivých třídách velmi rozdílné, výrazně větší byly v nižším stupni gymnázia.

Ve sledovaných hodinách panovala příznivá atmosféra, která svědčila o korektních vztazích mezi učiteli a žáky. Učitelé v různé míře poskytovali žákům prostor pro vyjádření vlastního názoru, čas nebyl vždy efektivně využit. Komunikační dovednosti žáků byly různé, stejně tak i možnosti pro jejich rozvoj ze strany učitelů, kteří preferují především faktografické poznatky.

K prověřování znalostí žáků slouží běžné formy písemných prověrek, testů a ústního zkoušení (v řadě případů nepřiměřeně dlouhé - cca 20 minut), při kterém chybělo mj. zaměření na pochopení souvislostí.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v biologii jsou hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola sumarizuje výsledky vzdělávání vždy na konci klasifikačního období, oborové komise vypracovávají zároveň analýzu prospěchu v jednotlivých předmětech. Školní psychologou jsou sledovány výsledky studentů se specifickými poruchami učení.

Při přijímání ke studiu na gymnáziu jsou posuzovány vstupní předpoklady pro studium, v prvním roce jsou porovnávány výsledky žáka ze základní školy s výsledky aktuálně dosaženými. Škola dle možností využívá komerční srovnávací testy (maturita nanečisto), rovněž se snaží sledovat úspěšnost žáků při přijímacím řízení na vysoké školy. K evaluaci slouží i zapojování žáků do různých soutěží a olympiád.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy sledované výuky je dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve výpisu z obchodního rejstříku.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 24 769/01-21 ze dne 17. září 2001

2. Výpis z obchodního rejstříku, vedeného Městským soudem v Praze oddíl C, vložka 43729
3. „Smlouva o nájmu nebytových prostor“ se ZŠ Praha 4, Rakovského 3136 ze dne 31. Března 2003 s účinností od 1. července 2003 (schválená usnesením Rady městské části Praha 12)
4. Učební dokumenty pro gymnázia schválené MŠMT s platností od 1. 9. 1999, tj. učební plán gymnázia s osmiletým a s šestiletým studijním cyklem čj. 20 594/99-22 ze dne 5. 5. 1999 a učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem čj. 20 595/99-22 ze dne 5. 5. 1999 a učební osnovy čj. 20 596/99-22 ze dne 5. 5. 1999.
5. Výroční zpráva o činnosti školy za rok 2002/2003
6. Soubor interních dokumentů (roční plán školy, náplně práce zástupkyň ředitele školy, informační brožury - organizační a další informace pro školní rok 2003/2004)
7. Školní řád na školní rok 2003/2004
8. Třídní knihy a třídní výkazy na školní rok 2003/2004
9. Vnitřní dokumentace školy – zápisy ze schůzek oborových komisí, tematické plány předmětů pro školní rok 2003/2004
10. Personální dokumentace učitelů sledovaných předmětů – školní rok 2003/2004
11. Hospitační záznamy vedení školy (školní rok 2003/2004)
12. Výkaz o gymnáziu střední odborné škole-konzervatoři (MŠMT V 7-01) podle stavu k 30. 9. 2003
13. Maturitní otázky z českého jazyka a literatury, základů společenských věd, matematiky, biologie a fyziky pro školní rok 2003/2004
14. Interní dokumentace výchovného poradce pro školní rok 2003/2004
15. Protokol o písemné maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury za školní rok 2002/2003
16. Protokol o ústní maturitní zkoušce za školní rok 2002/2003
17. Protokol o přijímacím řízení pro školní rok 2003/2004
18. Protokoly o komisionálních zkouškách - školní rok 2003/2004
19. Kniha úrazů
20. Rozvrh hodin tříd a učitelů na školní rok 2003/2004
21. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004

ZÁVĚR

Jádro pedagogického sboru tvoří zkušení učitelé. Určitou nevýhodou jsou odchody pedagogů, někdy i během školního roku. Ředitelka školy má vytvořen systém poradních a metodických orgánů s přesně vymezenými kompetencemi. Činnost některých z nich (oborové komise českého jazyka a literatury a fyziky) je však spíše formální a nepřispívá ke kontrole učebních osnov. Mimořádnou podporu poskytuje vedení školy dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků – zejména odbornému.

Školní budova je prostorná, třídy kapacitně postačují, na chodbách mají žáci prostor pro relaxaci. Pro didaktickou podporu výuky mohou učitelé využívat mobilní videotechniku, sbírky učebních pomůcek jsou průběžně doplňovány a modernizovány. Zařízení odborných učeben umožňuje plnit osnovami předepsaná témata (laboratorní cvičení, výuka PC).

Charakteristickým rysem sledované výuky byla převaha frontálních metod (výklad doplňovaný řízeným rozhovorem). Aktivizační prvky jako např. skupinová či samostatná práce se uplatnily jen ojediněle. Kvalita sledovaných hodin byla výrazně ovlivněna pedagogickými a odbornými předpoklady jednotlivých učitelů. Vztah učitelů k žákům je vstřícný, s vysokou mírou tolerance. Tato skutečnost však vede k tomu, že ne všichni žáci jsou motivováni k aktivitě v hodinách.

Škola i přes určité rezervy dobře plní funkci, pro kterou byla zřízena. Výrazným pozitivem je rovněž individuální péče o žáky se specifickými potřebami učení a celkově přátelská atmosféra ve škole.

Výrok pro poskytnutí zvýšené dotace soukromým školám:

Pro účely poskytování dotací ve smyslu § 5 odst. 3 písm. c) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním zařízením a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, má škola hodnocení České školní inspekce průměrné nebo lepší.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

		Razítko
Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Renata Pauchová	Pauchová v.r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Bílková	Bílková v.r.
	Mgr. Jaroslava Kněnická	Kněnická v.r.

Další zaměstnanec ČŠI

Mgr. Marie Knížová

V Praze dne 4. června 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. 6. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Lenka Rousková

Rousková v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Praha 6, Arabská 683. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy Krajský úřad – odbor školství MHMP	30. 6. 2004	01 0373/04-5210
Zřizovatel M. Rousek, Vokrojova4, P4	7. 6. 2004	Rousková v.z.

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.